

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒/๒๕๕๓

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

เรื่อง นายเฉลิมพันธุ์ คำแผ่นไชย (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ กรณีการประกาศให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้าในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๐ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงราย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า จังหวัดเชียงรายได้มีคำสั่งจังหวัดเชียงรายที่ ๒๓๗๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ ให้นายเฉลิมพันธุ์ คำแผ่นไชย (ผู้ร้อง) พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้า ตามมาตรา ๔๘ บัญญัติศ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ฐานกระทำการเข้าข่ายเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้นเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้น หรือเทศบาลนั้นจะกระทำ ตามมาตรา ๔๘ จตุตศ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งผู้ร้องได้นำคำสั่งจังหวัดเชียงรายดังกล่าวฟ้องต่อศาลปกครองเชียงใหม่ว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นคดีหมายเลขคำที่ ๓๐๕/๒๕๕๐ ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้ง

- ๒ -

ประจำจังหวัดเชียงรายอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๗ ประกาศให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้าในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๐ แทนตำแหน่งของผู้ร้อง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๕ เพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยเพิกถอนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้าเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๐ และให้มีการเลือกตั้งใหม่ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเฉพาะในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๕ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๒๑๕ วรรคสอง และวรรคสี่ ไม่มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยกรณีของผู้ร้อง จึงไม่รับเรื่องไว้พิจารณา จากนั้นผู้ร้องได้ส่งคำร้องไปยังศาลฎีกาเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวและขอให้พิจารณาวินิจฉัยให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้าไม่มีผลย้อนหลัง ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นคดีเลือกตั้งของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมิได้อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแต่อยู่ในอำนาจของศาลอุทธรณ์ภาค ๕

ผู้ร้องเห็นว่า การประกาศให้มีการเลือกตั้งดังกล่าวถือได้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงรายได้วินิจฉัยให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้าแล้ว ในขณะที่ศาลปกครองเชียงใหม่ยังไม่ได้มีคำพิพากษาให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้า ดังนั้น คำสั่งจังหวัดเชียงรียงดังกล่าวยังไม่เป็นที่สิ้นสุด ผู้ร้องจึงยังไม่ใช่ผู้กระทำความผิดตามคำสั่งจังหวัดเชียงราย และยังไม่พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้า ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ การประกาศให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้าดังกล่าวจึงเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๖ เป็นผลให้ประกาศดังกล่าวใช้บังคับไม่ได้

- ๓ -

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพิกถอนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้า เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ และให้มีจัดการเลือกตั้งขึ้นใหม่ รวมถึงขอให้พิจารณาวินิจฉัยให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้าเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ ไม่มีผลย้อนหลัง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ แล้ว เห็นว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

- ๔ -

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงรายที่จัดให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านด้าในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ นั้น มิได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กรณีจึงไม่ใช่การที่ผู้ร้องได้ร้องว่าถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และคำร้องดังกล่าวมิได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๕ -

คำสั่งที่ ๖/๒๕๕๓

(นายจรูญ อินทจาร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล ออกระ)

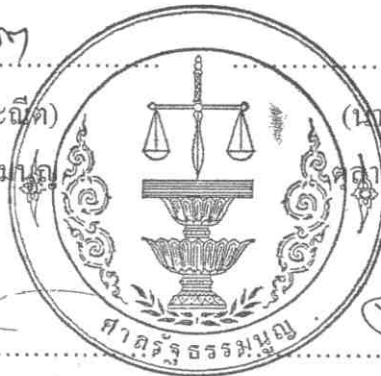
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิตติมนตรี)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ